

Brussel, 4 oktober 2024
(OR. en)

13949/24

ENV 959
CLIMA 328
CHIMIE 72
COMPET 973
IND 454
PHARM 131
AGRI 698
RECH 421
ECOFIN 1072
ECO 38
SOC 719
SAN 570
CONSOM 294
MI 831
ENT 186

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Strategie voor duurzame chemische stoffen – Stand van zaken en verdere stappen - Gedachtewisseling

1. Op 14 oktober 2020 heeft de Commissie de mededeling met als titel “Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu” aangenomen.
2. Op 10 juli 2020 heeft het Europees Parlement een resolutie over de strategie voor duurzaam gebruik van chemische stoffen aangenomen en op 15 maart 2020 heeft de Raad zijn conclusies “EU-strategie voor duurzame chemische stoffen: tijd voor resultaten” aangenomen¹.

¹ Doc. ST 6941/21.

3. Als leidraad voor de gedachtewisseling over de strategie voor chemische stoffen tijdens de volgende zitting van de Raad (Milieu) op 14 oktober 2024 heeft het voorzitterschap een achtergrondnota en vragen voor de ministers voorbereid (zie bijlage).
 4. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht kennis te nemen van de achtergrondnota van het voorzitterschap, met inbegrip van de vragen, en deze aan de Raad voor te leggen met het oog op zijn gedachtewisseling over de “Strategie voor duurzame chemische stoffen – Stand van zaken en verdere stappen” op 14 oktober 2024.
-

Strategie voor duurzame chemische stoffen – Stand van zaken en verdere stappen

- Gedachtewisseling -

De door de Europese Commissie in oktober 2020 voorgestelde strategie voor duurzame chemische stoffen vormt een belangrijk onderdeel van de inspanningen van de EU om chemische stoffen zodanig te beheren dat de menselijke gezondheid en het milieu worden beschermd en tegelijkertijd een impuls wordt gegeven aan innovatie en het concurrentievermogen van de EU wordt versterkt.

De chemische industrie is een van de grootste productiesectoren van Europa en andere industrieën zijn in grote mate afhankelijk van haar productie. Het is dan ook van essentieel belang dat deze sector zijn concurrentievermogen behoudt en duurzame ontwikkeling blijft nastreven.

Momenteel ondergaat de industrie snelle structurele veranderingen, aangezien zij met aanzienlijke uitdagingen wordt geconfronteerd, zoals stijgende kosten, afhankelijkheid van externe hulpbronnen en meer concurrentie van derde landen. Het is dan ook van bijzonder belang dat de EU streeft naar zowel een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende circulaire economie als naar een gifvrij milieu (Green Deal). Deze overwegingen moeten samen worden benaderd om een rechtvaardige, groene en digitale transitie in de EU te vergemakkelijken.

De strategie voor chemische stoffen, die tot doel heeft de complexe en alomtegenwoordige risico's van gevaarlijke chemische stoffen aan te pakken en waarin een ambitieuze agenda wordt vastgelegd om van de EU een leider op het gebied van veilig en duurzaam gebruik van chemische stoffen te maken, heeft op veel gebieden voor vooruitgang gezorgd, onder meer op het vlak van de criteria om het begrip essentiële toepassing van de schadelijkste chemische stoffen te definiëren, de “één stof, één beoordeling” -aanpak voor snellere, vereenvoudigde en transparante processen, verdere beperkingen van of verboden op het gebruik van kwik in de EU, een herziene verordening betreffende de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen (CLP-verordening), met inbegrip van nieuwe gevarenklassen, enzovoort.

Sommige maatregelen van de strategie, zoals de “gerichte” herziening van de Reach-verordening, zijn echter nog niet uitgevoerd. Er moet ook op worden gewezen dat sommige onlangs vastgestelde bepalingen, zoals de nieuwe gevarenklassen die in de gewijzigde CLP-verordening zijn opgenomen, enkel in combinatie met een herziene Reach-verordening ten volle effect zullen kunnen sorteren.

De Reach-verordening staat centraal in het EU-beleid inzake chemische stoffen, dat tot doel heeft de menselijke gezondheid en het milieu beter te beschermen tegen de risico's die chemische stoffen met zich meebrengen. De herziening is van essentieel belang om de huidige lacunes in de verordening aan te pakken, zoals het verbeteren van de conformiteit van registratiedossiers, een betere identificatie van stoffen met kritieke gevaarlijke eigenschappen, verbetering van het vergunningstelsel, verbetering van de beperkingsprocedure, enz. Het vermogen om chemische risico's volledig te beheren en een veiliger gebruik van chemische stoffen te waarborgen, vereist dat deze lacunes worden aangepakt.

Wat per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) betreft, hebben de vijf nationale autoriteiten die het dossier “universeel PFAS” hebben ingediend en het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) aanzienlijke vooruitgang geboekt met het voorstel, maar het is ook belangrijk om grondig na te denken over de gevolgen voor de samenleving en de industrieën die afhankelijk zijn van het gebruik van deze stoffen met unieke eigenschappen. Daarom is er behoefte aan een evenwichtige aanpak die de ontwikkeling en invoering van veiligere alternatieven bevordert en tegelijkertijd zorgt voor duidelijkheid en naleving van de regelgeving, en zo de negatieve effecten van PFAS helpt beperken. Er moet echter tijdig tot een conclusie worden gekomen om te voorkomen dat de duurzame ontwikkeling van de EU-industrie en de verwezenlijking van een hoog niveau van bescherming van het milieu en de gezondheid in gevaar worden gebracht.

Het fundamenteel nieuwe concept dat is uiteengezet in mededeling C/2024/2894 van de Commissie van 26 april 2024 met als titel “Leidende criteria en beginselen voor het begrip essentiële toepassing in EU-regelgeving inzake chemische stoffen”, moet nog steeds in de praktijk worden toegepast. Dit zou van groot belang zijn om een doeltreffende uitvoering te waarborgen en meer zekerheid te bieden.

Er zij op gewezen dat sommige onlangs vastgestelde wettelijke verplichtingen niet alleen voordelen voor de menselijke gezondheid en het milieu opleveren, maar ook een grotere administratieve last voor de lidstaten en de EU-instellingen met zich meebrengen. Bovendien zullen voor het toezicht op en de handhaving van deze verplichtingen aanzienlijke middelen nodig zijn om te voorkomen dat inconsistente toepassing de doeltreffendheid van de regelgevingsmaatregelen ondermijnt.

Ook zijn de verantwoordelijkheden en taken van ECHA aanzienlijk toegenomen, zowel wat reikwijdte als wat complexiteit betreft. De nieuwe wettelijke verplichtingen en de voortdurende uitbreiding brengen aanzienlijke uitdagingen op het vlak van capaciteit en begroting met zich mee voor het agentschap, alsook voor sommige lidstaten wat betreft het voordragen van een voldoende aantal deskundigen voor de ECHA-comités. Een voorstel voor een ECHA-basisverordening, die zijn governance moet versterken, de werkmethoden van de ECHA-organen moet stroomlijnen en hun financiering flexibeler en duurzamer moet maken, zit nog in de pijplijn. Aangezien het agentschap een centrale rol speelt bij de uitvoering van de EU-wetgeving inzake chemische stoffen, is het van cruciaal belang zijn werking en financieel model te versterken om zijn operationele doeltreffendheid en zijn duurzaamheid te vergroten. ECHA moet over de nodige capaciteit beschikken om het veilige beheer van chemische stoffen te ondersteunen en snel te reageren op nieuwe chemische risico's die van invloed zijn op de algemene efficiëntie van de regelgeving.

De voorzitter van de Commissie verklaarde in haar politieke beleidslijnen voor de nieuwe Commissie, bij de aankondiging van de nieuwe “Clean Industrial Deal”, het volgende: “We moeten en zullen op koers blijven om de in de Europese Green Deal vastgestelde doelstellingen te bereiken”. Een belangrijk element van deze nieuwe “deal” is een “pakket voor de chemische industrie dat tot doel heeft de Reach-verordening te vereenvoudigen en duidelijkheid te verschaffen over ‘eeuwige stoffen’ ofwel PFAS.”

In het algemeen moet het voor de EU en haar lidstaten een prioriteit blijven om de doelstellingen van de strategie te verwezenlijken en tegelijkertijd rekening te houden met de nieuwe uitdagingen. In dit verband is op enkele andere gebieden dringend duidelijkheid en snelle vooruitgang nodig, zowel om de bescherming van de EU-burgers en het milieu te verbeteren als om een voorspelbaar investeringsklimaat voor de industrie te waarborgen, aangezien in sommige gevallen voor veiligere chemische alternatieven aanzienlijke investeringen in onderzoek en ontwikkeling nodig kunnen zijn.

Het belangrijkste doel van deze gedachtewisseling is de aandacht te vestigen op het belang van de strategie voor duurzame chemische stoffen op de politieke agenda van de volgende politieke cyclus en de uitvoering ervan te versnellen, door zowel de industrie als de autoriteiten duidelijkheid te verschaffen over de komende maatregelen.

Vragen voor de ministers:

1. *Zijn de in de strategie voor chemische stoffen beschreven maatregelen nog steeds geschikt om de vastgestelde uitdagingen aan te pakken en de doelstellingen van de strategie te verwezenlijken? Moet prioriteit worden gegeven aan bepaalde maatregelen die nog niet zijn uitgevoerd?*
2. *Zijn er sinds de vaststelling van de strategie nieuwe en opkomende uitdagingen waarvoor nieuwe benaderingen nodig zijn, samen met een geactualiseerde en haalbare routekaart voor de uitvoering?*
3. *Welke (andere) manieren van uitvoering staan de EU-instellingen en -organen en de lidstaten ter beschikking om de vertragingen aan te pakken, de uitvoering van de strategie te versnellen en te zorgen voor een adequate uitvoering van nieuwe taken?*